

Spis treści

1. WSTĘP	7
1.1. Z czego uczyć się geografii społecznej miast	10
1.2. Co zawiera prezentowana książka	14
2. GEOGRAFIA SPOŁECZNA MIAST I JEJ MIEJSCE WŚRÓD POKREWNYCH SUBDYSCYPLIN	16
2.1. Orientacje badawcze w geografii społecznej miast	19
2.1.1. Orientacja klasyczna	19
2.1.2. Orientacja scjentystyczna (neopozytywistyczna)	21
2.1.3. Orientacja behawioralna	22
2.1.4. Orientacja strukturalistyczna	24
2.1.5. Orientacja postmodernistyczna i eklektyczna	24
2.1.6. Orientacja moralizatorska	26
2.2. Geografia społeczna a geografia miast	27
2.2.1. Znaczenie przestrzeni w badaniach geograficznych i społecznych	29
2.2.2. Znaczenie przestrzeni w wyjaśnianiu zjawisk społecznych w Polsce	32
2.3. Przestrzeń w geografii społecznej miast	37
3. KONCEPCJE BADAWCZE I SZKOŁY WYJAŚNIAJĄCE ZRÓŻNICOWANIA SPOŁECZNO-PRZESTRZENNE W MIASTACH	39
3.1. Koncepcja miasta przedprzemysłowego	45
3.1.1. Miasta przedprzemysłowe na ziemiach polskich	47
3.2. Kształtowanie się miasta przemysłowego	49
3.3. Szkoła chicagowska	53
3.4. Analiza obszarów społecznych i ekologia czynnikowa	59
3.4.1. Badania z ekologii czynnikowej w Polsce	66
3.5. Geografia dobrobytu i koncepcja reżimu miejskiego	67
3.6. Szkoła kalifornijska	68
3.7. Typologia miast – próba systematyzacji	73
4. URBANIZACJA I ROZWÓJ MIAST W OSTATNICH DEKADACH XX W. I W PIERWSZEJ DEKADZIE XXI W.	77
4.1. Definicje miasta	77
4.2. Pochodzenie miast	79
4.3. Struktura przestrzenna i prognozy rozwoju urbanizacji na świecie	80
4.4. Kształtowanie się megamiast	84

4.5. Rozwój miast w warunkach globalizacji	87
4.5.1. Miasta globalne	89
4.5.2. Miasta globalne w hierarchii i systemie miast Europy	92
4.6. Konsekwencje społeczno-przestrzenne urbanizacji w warunkach nowej gospodarki	95
4.7. Rozwój miast Azji – w dążeniu do dominacji światowej	102
4.8. Rozwój miast w Ameryce Łacińskiej	107
4.8.1. Model miasta latynoamerykańskiego	109
4.8.2. Miasto socjalistyczne Ameryki Łacińskiej	111
4.9. Rozwój miast w krajach Afryki	112
4.10. Miasta islamskie	115
5. SEGREGACJA PRZESTRZENNA LUDNOŚCI I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE W MIASTACH	116
5.1. Metody pomiaru segregacji społeczno-przestrzennej	125
5.2. Segregacja społeczno-przestrzenna w miastach Republiki Południowej Afryki	128
5.3. Segregacja w miastach Polski	131
5.4. Narastanie problemów ubóstwa w przestrzeni miast Polski	144
5.4.1. Struktura przestrzenna ubóstwa w Warszawie, Radomiu i Mławie	151
5.5. Migracje wewnątrz miast i obszarów zurbanizowanych	160
5.5.1. Koncepcja gentryfikacji	165
6. PROCES URBANIZACJI I KSZTAŁTOWANIE SIĘ ZRÓŻNICOWAŃ SPOŁECZNO-PRZESTRZENNYCH W MIASTACH POLSKI	168
6.1. Kształtowanie się wizji życia miejskiego	168
6.2. Zróżnicowania społeczno-przestrzenne w miastach polskich przed II wojną światową	170
6.3. Zróżnicowania społeczno-przestrzenne w warunkach gospodarki centralnie sterowanej	174
6.3.1. Wyjaśnianie zróżnicowań społeczno-przestrzennych w miastach	176
6.3.2. Uprzemysłowienie jako podstawa kształtowania miasta socjalistycznego	183
6.3.3. Miasto polskie jako miasto socjalistyczne	184
6.3.4. Główne cechy miasta socjalistycznego w zakresie struktur społeczno-przestrzennych	187
6.4. Osiedle mieszkaniowe jako forma społeczna i przestrzenna miasta	189
6.4.1. Osiedla grodzone jako nowa forma polaryzacji społecznej	193
7. KSZTAŁTOWANIE SIĘ MIASTA POSTSOCJALISTYCZNEGO W POLSCE	195
7.1. W kierunku miasta postsocjalistycznego i miasta postindustrialnego	197
7.2. Miasta Europy Środkowej w systemie miast integrującej się Europy	200
Literatura	204
Indeks	218